

KÚRIA

Bfv.III.1.589/2015/4.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. évi december hó 3. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A lopás büntette miatt V. Zs. és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Komáromi Városi Bíróság 5.B.222/2007/7. számú, illetőleg a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 1.Bf.288/2008/6. számú határozatait e terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az előterjesztő, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Komáromi Városi Bíróság a 2008. április 9-én kihirdetett 5.B.222/2007/7. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett lopás büntetében [1978. évi

IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 316. § (1) bekezdés és (5) bekezdés b) pont]. Ezért - mint különös visszaesőt - 1 év 3 hónapi börtönbüntetésre és 3 évi közügyektől eltiltásra ítélte, valamint megszüntette a Székesfehérvári Városi Bíróság 6.Bk.362/2004/2. számú és a Komáromi Városi Bíróság 1.Bk.6/2006/2. számú határozata kapcsán engedélyezett feltételes szabadságot, továbbá megállapította, hogy a terhelt jelen ügyben feltételes szabadságra nem bocsátható.

Az I. rendű terhelt és védőjének fellebbezése alapján eljárva a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a 2008. július 7-én kelt 1.Bf.288/2008/6. számú végzésével az elsőfokú ítéletet e terhelt tekintetében helybenhagyta azzal, hogy a terhelt cselekményének jogszabályi alapját a korábbi Btk. 316. § (1) bekezdésére, (2) bekezdés II. fordulat d) pontjára és (5) bekezdés b) pontjára helyesbítette.

A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege szerint a terhelt és társa 2007. április 6. napján éjjel 3 óra körül K.-ban, a Z. Zs. által üzemeltetett P. üzlethez ment. A II. rendű terhelt - miközben az I. rendű terhelt a helyszínt figyellelssel biztosította - egy feszítővassal kifeszítette az üzlet bejárati ajtaját, majd az I. rendű terhelt bement az üzletbe, és onnan - a II. rendű terhelt figyelése mellett - a pult alatti fiók kifeszítésével összesen 430.700 forint értékben hozott el mobiltelefon feltöltőkártyákat. Az okozott kár nem térült meg.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben „ügyének felülvizsgálatát és azonnali szabadlábra helyezését” kérte.

Indokai szerint a terhére rótt cselekmény a jelenleg hatályos jogszabály szerint már enyhébben minősül, mert a lopási kár nem haladta meg az 500.000 forintot. Így annak helyes minősítése kisebb értékre, üzletszerűen, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás büntette [Btk. 370. § (3) bekezdés b) pont bc) alpont], mely cselekmény büntetési tételének felső határa 3 év. Ekként viszont a Btk. 25. § b) pontja számára büntethetőséget megszüntető okot eredményez.

A terhelt idézte a jelenleg hatályos Btk. 26. § (1) bekezdését, mely szerint a büntethetőség elévül a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább öt év elteltével.

Észrevételezte, hogy ellene 2010. május 21-én került az európai elfogatóparancs kiadásra, míg a nemzetközi elfogatóparancsot 2014. február 17-én adták ki vele szemben. E két időpont között elévülést megszakító érdemi eljárási cselekmény nem történt, ugyanakkor a büntetési tétel felső határát - 3 évet - meghaladó idő telt el,

ezért büntethetősége - álláspontja szerint - 2013. május 21-én elévült.

A terhelt néhány nappal később - ugyanezen indokok alapján, de a Be. 408. § (1) bekezdésének felhívása mellett - egy „perújítási indítvány” elnevezésű beadványt is előterjesztett.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1590/2015/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, és a jogerős ítélet hatályában való fenntartására tett indítványt.

Elsődlegesen utalt arra: a Be. 423. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatalakor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Így kizárólag az vizsgálható, hogy a jogerős ítélet a jogerőre emelkedésekor - jelen esetben 2008. július 7-én - hatályos jogszabályoknak megfelel-e. Az utóbb történt jogszabályváltozás nem vehető figyelembe.

Ennek alapul vételével - az ügyészi álláspont szerint - a jogerős ítéletben az I. rendű terhelt terhére rótt cselekmény minősítése és a kiszabott büntetés is törvényes. A terhelt büntethetősége a jogerős elbírálásig nem évült el, a büntetés végrehajthatóságának esetleges elévülése pedig a felülvizsgálati okok körén kívül esik.

A Kúria a terhelt felülvizsgálati indítványát a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata értelmében tanácsulésen bírálta el.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A Kúria előrebocsátja: helyesen tette az első fokon eljáró bíróság, amikor a terhelti beadványokat felülvizsgálati, és nem perújítási indítványnak tekintette. A perújítás a jogerős ítélet ténybeli, a felülvizsgálat a jogi reparációjának az eszköze; a jogerős ítélet meghozatala után bekövetkezett jogszabályváltozás pedig fogalmilag nem lehet új bizonyíték, amit a terhelt által hivatkozott törvényi rendelkezés a perújítás feltételeként állít. Jelen esetben tehát a terhelt nem ténybeli, hanem jogi alapon támadja a jogerős ítéletet, így beadványa perújításnak nem tekinthető.

Ugyanakkor a felülvizsgálat is rendkívüli perorvoslat; igénybevételére csak a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában taxatív felsorolt okok alapján van mód, melyek törvényi köre nem bővíthető.

Ezért a Kúria megállapította: a terhelt indítványa arra vonatkozik, hogy a bíróság jogerős ítéletében tévesen alkalmazta a büntetőtörvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezést, ezért a terhelt cselekményét tévesen minősítette, és ennél fogva nem észlelte a büntethetőséget megszüntető okot. Ez - valósága esetén -

megfelel a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt azon felülvizsgálati oknak, miszerint a terhelt bűnössége a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került megállapításra, így a terhelt olyan okra hivatkozva támadta a jogerős ítéletet, ami alapján az érdemi felülvizsgálat lehetősége megnyílt.

Érdemben azonban a terhelt indítványa valamennyi részletében téves. Ahogyan arra a Legfőbb Ügyészség is helyesen hivatkozott, a felülvizsgálati indítványt - főszabályként - a Be. 423. § (2) bekezdés első mondata értelmében a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

Az ekkor - azaz 2008. július 7-én - hatályos korábbi Btk. 2. §-a szerint a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban levő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban levő új büntetőtörvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntetőtörvénynek nincs visszaható ereje.

Tehát már az alkalmazandó jogszabályt illetően sem a terhelt által hivatkozott 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 2. §-a az irányadó, hanem az 1978. évi IV. törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés. Ugyanakkor ez az ügy érdemi megítélésén nem változtat. Mindkét törvény csak az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos büntetőtörvény alkalmazását teszi lehetővé, és az e két törvény közötti választás szempontjait határozza meg. Jelen esetben az elkövetés ideje: 2007. április 6., a jogerős elbírálásé: 2008. július 7. napja. A jogerős ítéletben tehát csak az 1978. évi IV. törvény e két időpontban hatályos szövege közül kellett és lehetett az eljáró bíróságnak - a korábbi Btk. 2. §-ában írtaknak megfelelően - megválasztania az alkalmazandó jogszabályt. A 2013. július 1. napjával hatályba lépett 2012. évi C tv. - a ma hatályos Btk. - alkalmazása szóba sem jöhet.

Mivel azonban e két időpont között a korábbi Btk. - a terhelttel szemben alkalmazott rendelkezéseiben - nem változott, így objektíve nem is tévedhetett a bíróság az alkalmazandó jogszabály kérdésében sem; csak az 1978. évi IV. törvényt alkalmazhatta, melynek jelen ügyben releváns rendelkezései mind az elkövetés, mind az elbírálás idején azonos tartalommal voltak hatályban.

A jogerős ítéletet hozó bíróság tehát helyesen döntött mind az alkalmazandó jogszabály kérdésében, mind a terhelt cselekményének jogi minősítése során.

Az indítványban foglalt azon álláspont, mely szerint a cselekményt a felülvizsgálati indítvány elbírálása idején hatályos jogszabály szerint kell elbírálni, azért jogi képtelenség, mert figyelmen

kívül hagyja: a jogerős ítélet meghozatalával a cselekmény elbírálása befejeződött. Ezzel a bűncselekmény minősítése rögzült, a jogerős elbírálást követően történt jogszabályváltozás pedig közömbös; olyan rendkívüli perorvoslati eszköz vagy lehetőség nincs, ami a jogerőt feltörve, pusztán erre tekintettel megnyitná az újabb elbírálás útját.

Így jelen esetben is közömbös az, hogy a terhelt cselekményének jogerős elbírálása után mintegy 5 évvel új Btk., a 2012. évi C. törvény lépett hatályba, melynek 459. § (6) bekezdés a) pontja a kisebb érték felső határát 200.000 helyett 500.000 forintban határozta meg, és ez - amennyiben a jogerős elbírálásra még nem került volna sor - valóban a terhelt cselekményének enyhébb minősítését eredményezte volna.

A teljesség érdekében megjegyzi ugyanakkor a Kúria, hogy - amint azt a terhelt is idézte indítványában - a 2012. évi C. törvény 26. § (1) bekezdése egyúttal az elévülési idő minimumát is a büntetési tételtől függetlenül legalább öt évre emelte fel. Tehát az indítványban hivatkozott kb. 3 év 9 hónapos inaktív időszak egyébként sem eredményezett volna elévülést.

A terhelti okfejtés emellett azért is téves, mert a jogerős elbírálással az állam büntetőigénye megszűnik, és ezzel párhuzamosan a büntethetőség elévülése már fel sem merülhet, a büntethetőség helyébe pedig a büntetés végrehajtása iránti igény lép, és annak az elévülése kezdődik meg.

A büntethetőség elévülése tehát kizárólag az elkövetés és a (jogerős) elbírálás között vizsgálható: az e két időpont között eltelt mintegy 15 hónapi idő alatt azonban fogalmilag kizárt még a három éves elévülési idő letelte is, azt az indítvány sem állította.

A már jogerősen kiszabott büntetés elévülése pedig nem a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontja szerinti felülvizsgálati ok, sőt a támadott határozatoknak sem tárgya az arról való döntés. Ugyanakkor a teljesség érdekében a Kúria utal rá, hogy az 5 évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztés végrehajthatóságának elévülési ideje mind a korábbi Btk. 67. § (1) bekezdés d) pontja, mind a jelenleg hatályos 2013. évi CCXL. törvény (Bv. tv.) 28. § (1) bekezdés d) pontja értelmében 5 év. Ezért a terhelt által hivatkozott 2010. május 21. és 2014. február 17. napja közötti időszakban a büntetés végrehajthatóságának 5 éves elévülési ideje sem telhetett el.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és miután egyéb, a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból vizsgálandó eljárási szabálysértést nem észlelt, a

megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdésének b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. december 3.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

*tisztviselő
BÉ*